

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **U. A.**, zast. JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou, se sídlem v Praze 1, Žitná 45, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2004, č. j. 11 Az 97/2003 - 19,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2002, č. j. OAM-399/VL-04-03-2002. Tímto rozhodnutím byla žádost stěžovatele o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu) a současně bylo vysloveno, že stěžovateli se neuděluje azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2, ani podle § 14, a že na stěžovatele se nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 tohoto zákona.

Stěžovatel současně s kasační stížností požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Proti rozhodnutí správního orgánu podal stěžovatel v zákonné lhůtě opravný prostředek (žalobu), ve kterém namítal porušení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, 4 a § 34 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád), kdy namítal, že chybí logická vazba mezi rozhodnutím a podkladem pro něj. Uváděl, že v domovské zemi byl pronásledován, odkazoval na čl. 65 Příručky procedur a kritérií pro přiznání statutu uprchlíka. Požadoval zrušení napadaného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

V následném rozsudku Městský soud v Praze dospěl obdobně jako správní orgán k závěru, že stěžovatel domovskou zemi neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Žádost o azyl podal s velkým časovým odstupem v situaci, kdy na území České republiky pobýval od r. 1999 nelegálně a kdy bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění. Městský soud proto dovodil, že žalovaný postupoval správně pokud žádost jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu zamítl. Městský soud neshledal ani porušení označených ustanovení správního řádu, resp. absenci logické vazby mezi rozhodnutím a podkladem pro něj. Závěrem Městský soud v Praze uvedl, že se nezabýval přezkumem § 13 resp. § 14 zákona o azylu, neb námitky stěžovatele vůči nim nesměřovaly. Z výše uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost ve které namítá stížnostní důvod vymezený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Stěžovatel nejprve zrekapituloval rozhodnutí Městského soudu v Praze. Konkrétně pak namítal, že podle § 36 odst. 1 s. ř. s. mají účastníci řízení rovné postavení, a že podle čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod má účastník, který neovládá dokonale úřední jazyk, právo na tlumočníka, z čehož dovozuje, že veškeré úkony ve věci, tedy i napadené rozhodnutí, měly být přeloženy do mateřského jazyka stěžovatele. Na základě výše uvedených skutečností pak stěžovatel požaduje, aby byl napadený rozsudek zrušen a vrácen k dalšímu projednání.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti stručné vyjádření, ve kterém zejména uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis. K námitce týkající se překladu listin do mateřského jazyka stěžovatele pak žalovaný zejména uvedl, že tato povinnost z čl. 37 odst. 4 Listiny základních práva svobod nevyplývá. Navrhl proto zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu posuzovat, zda měl být stěžovateli azyl udělen, nýbrž je jeho úkolem pouze posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelem.

Z kasační stížnosti vyplynulo, že stěžovatel uplatňuje důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 pod písm. d) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené „nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Nejprve je třeba se vyjádřit k významu jednotlivých částí tohoto důvodu.

První část důvodu (nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti rozhodnutí) spočívá buď v tom, že rozhodnutí vykazuje takové textové a formulační nedostatky, že z obsahu textu není dostatečně zřejmá souvislost s příslušnými podklady pro rozhodnutí, nebo příp. v tom, že i jinak text rozhodnutí obsahuje nejasné, rozporné či jiným způsobem nesrozumitelné údaje. Taková nesrozumitelnost rozhodnutí však v souzené věci podle Nejvyššího správního soudu nenastala.

Následující část tohoto důvodu (nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí) je potom třeba spatřovat v tom, že se rozhodnutí neopírá o důvody, které opodstatňují dospět k určitému výroku rozhodnutí a možný dopad je třeba posuzovat vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí. Po přezkoumání Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že Městský soud v Praze správně vyšel ze skutkového a právního stavu, jenž existoval v době rozhodování žalovaného správního orgánu, a zabýval se všemi výroky napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Podle názoru Nejvyššího správního soudu se tak rozhodnutí Městského soudu v Praze dostatečně opírá o důvody, které opodstatňují dospět k předmětnému výroku.

K posledně jmenované části důvodu, tedy že se může jednat nepřezkoumatelnost spočívající v jiné vadě řízení před soudem, Nejvyšší správní soud poznamenává, že je třeba jeho význam posuzovat jako důvod pro zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně pouze za předpokladu splnění věty navazující, tedy, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, což v souzené věci podle Nejvyššího správního soudu rovněž nenastalo.

V souzené věci Nejvyšší správní soud z předmětného soudního spisu zjistil, že obsáhlou žalobu proti označenému správnímu rozhodnutí podal stěžovatel v jazyce českém. V českém jazyce byl Městským soudem v Praze vyrozuměn o nabytí účinnosti s. ř. s. a důsledcích s tím spojených, a o možnosti projednat věc bez jednání, pokud k tomu stěžovatel vysloví souhlas, resp. pokud se ve stanovené lhůtě nevyjádří. Proti rozsudku Městského soudu v Praze podal stěžovatel (prostřednictvím své zástupkyně) kasační stížnost, a to opět v jazyce českém.

Z obsahu spisu proto Nejvyšší správní soud dovozuje, že si stěžovatel dokázal obstarat překlad rozhodnutí žalovaného správního orgánu, resp. mu sám porozuměl, neb proti němu sám, bez právního zástupce, podal žalobu. Stejně tak si dokázal zajistit pro řízení o kasační stížnosti, právní zástupkyni a podat jejím prostřednictvím kasační stížnost. Z uvedeného tedy vyplývá, že všem podstatným úkonům v řízení minimálně zprostředkovaně, ale přesto porozuměl.

Povinnost soudu obstarat překlad všech dalších písemností, které budou stěžovateli zasílány do mateřského jazyka, za výše uvedené situace, by dále podle Nejvyššího správního soudu kladla na soud nepřiměřené nároky a byla tak ve zjevném rozporu se zásadou hospodárnosti.

K tomu je nutno uvést, že soudní řád správní (zákon č. 150/2002 Sb.) neupravuje způsob, jakým má soud komunikovat s účastníkem řízení, jehož mateřským jazykem je jiný, než český jazyk. Na takové situace je nicméně pamatováno v § 64 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon (s. ř. s.) jinak, použijí se pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení prvé a třetí části občanského soudního řádu. Podle ustanovení § 18 o. s. ř., v návaznosti na v kasační stížnosti cit. ustanovení čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, mají účastníci řízení právo jednat před soudem ve své mateřštině a soud ustanoví účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, tlumočníka, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo. Nejvyšší správní soud se domnívá, že v projednávané věci nebyla splněna podmínka tohoto ustanovení, neboť taková potřeba v řízení nevyvstala.

Nejvyšší správní soud odkazuje rovněž na svou judikaturu, ze které např. vyplývá, že *pokud vyrozumění pošty o uložení soudní zásilky nebylo psáno v mateřském jazyce žadatelky o azyl, ale v češtině, nejedná se o vadu řízení; soud ani držitel poštovní licence není povinen s účastníky soudního řízení písemně komunikovat jinak, než v jazyce českém* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2004, č. j. 4 Azs 34/2003) nebo na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 11. 2003, č. j. 7 Azs 17/2003, ze kterého vyplývá, že *skutečnost, že účastníkem řízení je cizí státní příslušník, sice může být podle konkrétních okolností předpokladem, že soud bude povinen přistoupit k poučení účastníka o jeho právu jednat ve své mateřštině, sama o sobě bez dalšího mu však povinnost poučit účastníka o uvedeném právu nezakládá.*

Ze žádného právního předpisu nelze rovněž dovodit povinnost soudu, či správního orgánu zasílat účastníkovi řízení překlad rozhodnutí či jiných písemností v jiném jazyce. Nejvyšší správní soud poznamenává, že pokud se cizinec rozhodne žít na území státu, kde je úředním jazykem jazyk jiný, než ten, jemuž rozumí, musí být srozuměn s tím, že komunikace bude probíhat v jazyce úředním, v daném případě českém. Z toho musí ve vlastním zájmu vycházet, a to zejména za situace, kdy v cizí zemi podá jakoukoliv písemnou žádost a předpokládá písemný kontakt s orgány, které o ní rozhodují. Nejvyšší správní soud odkazuje rovněž na svou konstantní judikaturu i v této otázce, ze které vyplývá, že *jedním ze znaků suverenity České republiky je užití českého jazyka. Proto i rozsudky soudů, jakož i rozhodnutí jiných státních orgánů, jsou důsledně vyhotovovány a účastníkům řízení doručovány v českém jazyce. Jen toto („úřední“) znění je závazné a způsobilé vyvolat právní účinky* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2004, č. j. 1 Azs 90/2004).

Na základě výše uvedených skutečností se Nejvyšší správní soud vyjadřuje ke stěžejní námitce stěžovatele - účastník, který neovládá dokonale úřední jazyk, má právo na tlumočníka, resp. veškeré úkony ve věci měly být přeloženy do mateřského jazyka stěžovatele, tedy ukrajinštiny, byl porušen § 36 odst. 1 s. ř. s. - a uvádí, že potřeba tlumočníka ani podle Nejvyššího správního soudu nevyvstala, úkony nebylo z výše uvedených důvodů třeba překládat do ukrajinštiny; nedošlo k porušení ustanovení § 36 odst. 1 s. ř. s. Ač k tomu není Nejvyšší správní soud primárně předurčen, přezkoumal i namítané porušení čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, avšak ani takové porušení, s ohledem na výše uvedené, v souzené věci neshledal.

Nejvyšší správní soud tak neshledal naplnění označeného stížnostního důvodu, tedy § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Vzhledem ke skutečnosti, že Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. dubna 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu